

EUROPEISKA SOCIALFONDEN

Stöd till utbildning och yrkesutbildning: 2014–2018

SVERIGE

SAMMANFATTNING

Finansiering enligt ESF:s tematiska mål 10 används för att investera i utbildning och i vidareutbildning, inklusive yrkesutbildning för färdigheter och livslångt lärande. Mer än 407 miljoner euro har allokerats till sådan verksamhet i Sverige, och fram till slutet av 2018 hade 83 444 personer deltagit. I detta faktablad sammanfattas de huvudsakliga åtgärderna och resultaten samt de lärdomar som hittills har dragits av användningen av denna finansiering i Sverige.

SOCIOEKONOMISKT SAMMANHANG OCH UTMANINGAR

Andel unga med högst grundskoleutbildning (%)

► Sverige har haft en låg total andel **unga med högst grundskoleutbildning** och har uppnått EU:s mål på högst 10 %. Andelen har dock stigit konsekvent sedan 2014. Andelen män (10,4 %) och migranter (17,7 %) var år 2018 högre än det nationella genomsnittet på 9,3 %.

► **Utbildningskvaliteten** och resultaten inom läsning, matematik och naturvetenskap var precis över genomsnittet i OECD och EU.

► **Andelen med högskoleutbildning** är mycket hög totalt sett (52 % år 2018 jämfört med EU-genomsnittet på 40,7 %), och andelen kvinnor är mycket högre än andelen män (59,1 % jämfört med 45,3 % år 2018).

► Andelen av den **vuxna befolkningen som deltar i utbildning eller yrkesutbildning** är den högsta i EU.

► Sverige var en av endast två EU-medlemsstater som noterade en ökning mellan 2014 och 2017 i statens **utgifter för utbildning** i procent av BNP. Andelen av BNP var 6,7 % år 2017, medan EU28-genomsnittet låg på 4,6 %.

► Sverige har vidtagit åtgärder för att underlätta **övergången från skola till arbetsliv** (lärlingsreform, inklusive en "lärlingslön") för att säkerställa tillgången på unga människor som har den kompetens som krävs för ett inträde på arbetsmarknaden.

Andel 30–34-åringar med högskoleutbildning (%)

Andel vuxna i åldern 25–64 år som utbildar sig (%)
(de senaste fyra veckorna)

FÖRKLARANDE ANMÄRKNINGAR

ESF Europeiska socialfonden

TO10 Tematiskt mål 10

OP Operativt program

IP Investeringsprioritering

* Siffrorna visar situationen för ESF-verksamheter under tematiskt mål 10 och dess fyra investeringsprioriteringar för programperioden 2014–2020 som genomförts fram till slutet av 2018, enligt uppgifter från den 1 oktober 2019. Många åtgärder är i det här skedet ännu inte slutförda eller har nyligen startat.

* Eftersom en person kan delta mer än en gång i ESF:s verksamheter över tid rapporteras antalet deltagare. Dessa siffror omfattar inte tekniskt bistånd.

* Där uppdelningen av deltagare enligt anställningsstatus, ålder och utbildningsnivå inte uppgår till 100 %, beror det på att det inte gick att inkludera egenskaperna hos ett antal deltagare i vissa operativa program.

ESF-PRIORITERINGAR OCH ÅTGÄRDER I SVERIGE

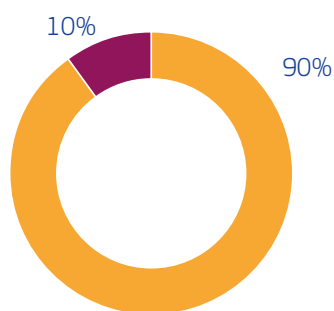
- ▶ Det nationella socialfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning 2014–2020 är verksamt i åtta geografiska regioner i Sverige med en handlingsplan för varje region och en handlingsplan på nationell nivå.
- ▶ De övergripande målen för ESF i Sverige är kompetensutveckling, förbättrad övergång till arbete och sysselsättningsinitiativet för unga.
- ▶ Det operativa programmet har följande prioriteringar som är relevanta för tematiskt mål 10:
 - ▶ **Att stärka lika tillgång till livslångt lärande för alla åldersgrupper i formella, icke-formella och informella sammanhang**, höja arbetskraftens kunskaper och främja flexibla utbildningsvägar, inklusive genom yrkesvägledning och validering av förvärvad kompetens.
 - ▶ **Att förbättra utbildningens relevans för arbetsmarknaden**, underlätta övergången från utbildning till arbete, förstärka yrkesutbildningssystemen och deras kvalitet, inbegripet genom mekanismer för att förutse kompetensbehoven, anpassning av kursplaner och inrättande och utveckling av arbetsbaserade system för lärande, inbegripet system med både teori och praktik och lärlingssystem.
- ▶ Alla EU:s strukturfonder i Sverige, inklusive ESF, tar hänsyn till **EU:s makroregionala strategi för Östersjöområdet**

28 % av den totala ESF-finansieringen¹...

€ 407 758 952

... allokeras till följande investeringsprioriteringar enligt tematiskt mål 10: förbättra tillgången till livslångt lärande (90 %) och förbättra såväl den allmänna utbildningens som yrkesutbildningens relevans för arbetsmarknaden (10 %).

Allokering av ESF-medel till tematiskt mål 10

- Stärka lika tillgång till livslångt lärande – investeringsprioritering 10iii
- Förbättra utbildningens relevans för arbetsmarknaden – investeringsprioritering 10iv

LÄGESRAPPORT

66 % av de planerade resurserna under tematiskt mål 10 hade allokerats år 2018, medan 22 % inte använts.

Totalt antal deltagare i verksamhet som faller under tematiskt mål 10 i slutet av 2018:

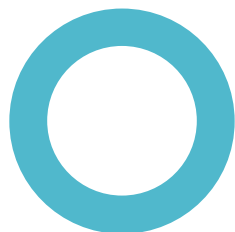
83 444

- ▶ **83 444** deltagare i verksamheter som stärker lika tillgång till livslångt lärande
- ▶ Verksamheter som förbättrar utbildningens relevans för arbetsmarknaden avser institutioner, inte individer

¹ Detta omfattar både ren EU-finansiering och medfinansiering från medlemsstaten.

DELTAGARPROFILER VID MOTTAGANDE AV STÖD

Anställningsstatus

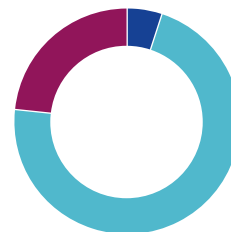
0 % (24) arbetslösa
0 % (41) inaktiva²
100 % (82 524) anställda

Kön

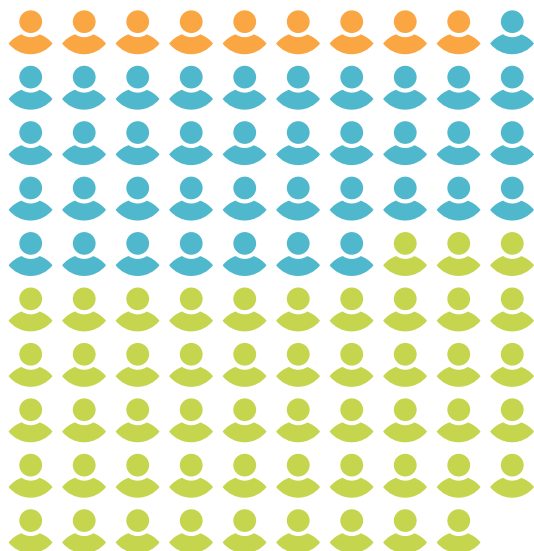

69 % kvinnor
52 % män

Ålder

5 % (3 858) <25 år
71 % (59 636) 25-54 år
23 % (19 095) >54 år

9 %

primärskoleutbildning (ISCED 1)
eller grundskoleutbildning
(ISCED 2)³

38 %

gymnasieutbildning (ISCED 3)
eller eftergymnasial utbildning
(ISCED 4)

52 %

högskoleutbildning
(ISCED 5–8)

0 %

ingen utbildning
(ingen ISCED)

18 215
Migranter

594
Andra missgynnade
grupper

185
Deltagare med
funktionsnedsättning

0
Hemlösa

Viktiga resultat som hittills har uppnåtts med ESF-aktiviteter under tematiskt mål 10 i Sverige omfattar följande⁴:

- ▶ **1 777** Hittills har 1 777 lyckade resultat uppnåtts efter deltagande i en verksamhet som finansierats av ESF under tematiskt mål 10, varav följande:
 - ▶ **1** inaktiv deltagare började söka jobb
 - ▶ **1 763** deltagare fick en kvalifikation
 - ▶ **13** deltagare började arbeta när de lämnade verksamheten

² Den inaktiva befolkningen kan till exempel omfatta förskolebarn, skolbarn, studenter, pensionärer och hemmafruar eller -män, under förutsättning att de inte arbetar och inte är tillgängliga eller söker arbete.

³ ISCED är FN:s referensklassificering för att strukturera utbildningsprogram och tillhörande kvalifikationer efter utbildningsnivå och inriktning.

⁴ Uppgifter om deltagarna samlas in när en verksamhet startas. Uppgifter om resultaten samlas in i slutet av en verksamhet eller till och med senare. På grund av denna tidsförskjutning ska de två datauppsättningarna (deltagare och resultat) inte jämföras direkt.

LÄRDOMAR HITTILLS

► Skolavhopp

En av anledningarna till att skolavhopp inte har prioriterats tidigare är att många elever som lämnar skolan i förtid återkommer i vuxenutbildning eller yrkesutbildning inom fem år efter att de hoppade av skolan. Men eftersom andelen unga med högst grundskoleutbildning ökat sedan 2014, skulle ESF-finansieringen kunna fokusera mer på detta.

► Samstämmighet

ESF-verksamheten är väl anpassad till fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead) och sysselsättningsinitiativet för unga (YEI). ESF och Fead förvaltas av samma myndighet och sysselsättningsinitiativet för unga ingår i ESF:s operativa program.

► Samordning med lokala partner

Effektiviteten i användningen av ESF-resurser ökade när verksamheten bedrevs i samarbete med Sveriges kommuner och regioner. Detta har varit särskilt tydligt i insatserna för att hjälpa migranter och elever som lämnar skolan i förtid, till exempel ger Malmö stad digitalt stöd för vuxna som lär sig svenska som andraspråk.

► Datainsamling

De svenska myndigheterna undersöker olika sätt att samla in bättre feedback från deltagare i ESF-verksamheter, särskilt från unga män, personer som är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden och personer med migrantbakgrund. Återkopplingen är nödvändig för att mäta och förbättra ESF-verksamhetens effektivitet på lång sikt.

► Flexibilitet och lyhördhet

Efter att programperioden hade börjat anpassades fokus för ESF-finansieringen i Sverige till att omfatta integration av migranter på arbetsmarknaden. Migranter blev en målgrupp i stort behov av stöd i Sverige i början av migrationskrisen år 2015.

PROJEKTEXEMPEL

► DigiLitt.kom

Denna verksamhet i södra Sverige syftar till att förbättra den digitala kompetensen hos personal som arbetar inom vård och omsorg, bland annat när det gäller att använda datorer och surfplattor samt hitta information på internet. Företag inom dessa sektorer måste i allt högre grad anpassa sig till ny teknik och detta projekt hjälper företagen att främja de anställdas kontinuerliga lärande.

► Kunskap äger

Personalen hos räddningstjänsten i Halmstad i Västsverige fick utbildning i principerna om likvärdighet, jämställdhet och icke-diskriminering som en del av denna ESF-verksamhet. Genom att gå utbildningen bidrog personalen och de kommunala myndigheterna till EU:s mål om att främja jämställdhet och bekämpa diskriminering på arbetsmarknaden och i samhället i stort, samt till regionala, nationella och europeiska mål om tillväxt för alla.

► Stuns Solo-och-Mikro företag

Mikroföretag samt små och medelstora företag utgör över 90 % av företagen i Västmanlands och Örebro län i Sverige.

Även om de yrkesmässiga kunskaperna i dessa företag är goda, kan de sakna kunskap om hur de kan utveckla sina verksamheter och har inte resurser att anlita specialister inom olika kompetensområden. Denna ESF-verksamhet tillhandahåller stödtjänster till entreprenörer och ägare av mikroföretag samt små och medelstora företag för att hjälpa dem att identifiera och tillgodose sina kunskaps- och kompetensbehov.

YTTERLIGARE INFORMATION

Information om utvärderingssystemet för ESF i Sverige: <https://www.ESF.se/resultat/Utvarderingar/programutvardering/>

Europeiska kommissionen, Studie till stöd för utvärderingen av ESF-stödet till utbildning och yrkesutbildning (tematiskt mål 10)

ESF i Sverige: <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=396&langId=sv>

Webbplatsen för ESF i Sverige: <https://www.ESF.se/om-ESF-radet/>

